

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1674/22-T

Název	Gymnázium, Havířov-Město, Komenského 2, příspěvková organizace
Sídlo	J. A. Komenského 328/2, Město, 736 01 Havířov
E-mail	gkh@gkh.cz
IČO	62331558
Identifikátor	600016471
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Petr Šimek
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	J. A. Komenského 328/2, Město, 736 01 Havířov
Termín inspekční činnosti	4. 10. 2022 – 7. 10. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou podle příslušného školního vzdělávacího programu na základě § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy pro obory vzdělání 79-41-K/41 a 79-41-K/81 podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Gymnázium, Havířov-Město, Komenského 2, příspěvková organizace (dále „škola“) je střední školou s více než padesáti letou tradicí. Škola k 30. 9. 2022 poskytovala vzdělávání v oborech vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium (čtyřleté studium) 178 žákům a 79-41-K/81 Gymnázium (osmileté studium) 226 žákům. Nejvyšší povolený počet žáků školy je naplněn z 55 %. K 1. 9. 2022 škola celkově vzdělávala sedm žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a pět žáků s odlišným mateřským jazykem s mírou jazykové bariéry. Ředitel školy povolil jedné žáyni vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu z jiných závažných důvodů.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy působí ve funkci od roku 2013. Jeho dlouholeté manažerské zkušenosti a znalost profesního prostředí se promítají do realistických koncepčních záměrů. Školní vzdělávací programy vhodně kladou důraz na vzdělávání žáků se zájmem o přírodní vědy a výuku cizích jazyků, na nižším stupni gymnázia je také posílena výuka informatiky a souvisejících kompetencí. V souladu s všeobecně vzdělávacím charakterem gymnázia je disponibilní časová dotace promyšleně využita k posílení širokého spektra volitelných seminářů podle zájmu a profilace žáků, např. semináře z matematiky, fyziky, biologie, chemie, zeměpisu, společenskovědní, literární atd. a má pozitivní dopad na jejich výsledky dosahované u maturitní zkoušky. Vedení školy usiluje o optimální materiální podmínky vzdělávání. Od předchozí inspekční činnosti realizované v roce 2014 se podařilo zlepšit vybavení školy zejména výpočetní a prezentační technikou. Vzdělávání probíhá v čistém a esteticky příjemném prostředí, žáci mají k dispozici i odpočinkové prostory. Kromě učebních prostor a tělocvičny žáci využívají hřiště města Havířova. K dispozici je zařízení školního stravování provozované základní školou na ulici Gorkého 1, Havířov-Město, jehož zřizovatelem je Statutární město Havířov. Stavební úpravou navazuje na budovu gymnázia. Stravování nabízí výběr ze dvou obědových menu.

Operativní řízení, na kterém se vedle ředitele školy podílí jeho zástupkyně, je funkční. Vnitřní informační systém byl vhodně doplněn o platformu využívanou v době distanční výuky. Pedagogická rada projednává zásadní pedagogické dokumenty, průběh i výsledky vzdělávání. Předmětové komise sdružují učitele stejných nebo příbuzných vyučovacích předmětů, kteří spolupracují v oblasti metodiky a didaktiky výuky. Jednotlivé předmětové komise probírají vzdělávací strategie, plánují vzdělávací akce, vyhodnocují efektivnost forem a metod výuky, analyzují projektovou činnost a koordinují zapojení žáků školy do předmětových soutěží a olympiád. Stabilní a odborně zdatný pedagogický sbor je téměř plně kvalifikovaný, učitelé bez odborné kvalifikace si ji doplňují studiem. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá podle každoročního plánu, vychází z potřeb školy i osobní profilace pedagogů. Hospitační činnost vedení školy je systematická a je zaměřena prioritně na nastupující učitele, kterým je poskytována podpora uvádějícím učitelem. Z navštívených hodin vedení školy vyvozuje pro vyučující metodická doporučení a sleduje jejich realizaci a účinnost. Vzájemné hospitace byly podporovány pouze při projektu tzv. „stínování profesí“ a v tandemové výuce v předmětu informatika. Zavedení vzájemných hospitací by se příznivě projevilo na kvalitě výuky i v některých dalších předmětech.

Škola analyzuje bezpečnostní rizika, stanovila pravidla k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve vlastních dokumentech, s nimiž prokazatelně žáky a zaměstnance seznámila. Poučení o pravidlech bezpečného chování provádí průběžně před každou akcí. Žáky využívaná zařízení a tělocvičné nářadí aktuálně splňují bezpečnostní požadavky. Vstup

do budovy je zabezpečen elektronickým systémem. Ředitel školy cíleně hospodaří s finančními prostředky, které využívá pro realizaci strategických oblastí rozvoje školy a jejích priorit zaměřených na vybudování zázemí pro žáky a zkvalitnění výuky jakými jsou výuka s rodilou mluvčí nebo projektové dny.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hospitovaných hodinách byla zaznamenána pozitivní atmosféra a vzájemný respekt učitelů a žáků, učitelé projevovali o žáky zájem a vhodně je podporovali. Výuka byla tradičně obsahově náročná a pro žáky obvykle přínosná i zajímavá. Ve většině hospitovaných hodin však převládala méně efektivní frontální organizace výuky, u níž byla míra zapojení žáků kolísavá a závisela na osobnosti učitele. Nedostatečně využita zůstala kooperativní práce žáků i možnost vést cílenou diskuzi k zadánému úkolu v rámci analýzy nebo řešení problému. V závěru hodin většinou proběhlo jen rychlé shrnutí a zhodnocení probraného učiva. Jen ojediněle vyučující využívali práci s efektivní zpětnou vazbou formou vzájemného hodnocení nebo sebehodnocení žáků. Diferenciace výuky jak ve vztahu k méně úspěšným, tak i nadaným žákům byla vhodně uplatněna pouze v menší míře sledovaných hodin. Učitelé nevedli žáky k souvislému vyjadřování a prezentaci zvládnutého učiva či nabytých poznatků z výuky. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bylo zohledněno individuální pracovní tempo a tolerována případná vyšší míra chybovosti. V metodickém a didaktickém vedení vyučovacích hodin nebyly zaznamenány výraznější rozdíly mezi výukou na nižším a vyšším stupni gymnázia.

Hodiny českého jazyka a literatury byly připravené a po stránce obsahu učiva dobře promyšlené. Přestože byly z převážné části vedeny frontálně, žáci se do výuky aktivně zapojovali a při řízeném rozhovoru ochotně spolupracovali. Párové činnosti byly zařazeny ojediněle, především jako brainstorming, skupinová práce téměř využita nebyla. Při práci s textem vedli učitelé žáky k rozvoji strategií čtenářské gramotnosti. Shrnutí probraného tématu bylo zdařilé. V hodinách českého jazyka a literatury byly správně rozvíjeny dosavadní žákovské znalosti a dovednosti v oblastech jazykové a komunikační výchovy, historie literatury a interpretace textu.

Sledované hodiny dějepisu a základů společenských věd byly vedeny faktograficky přehledně a přesně, s přesahem do mezipředmětových vztahů a s důrazem na souvislosti historických nebo filozofických detailů a pojmu. Při delším výkladu zejména v dějepisu však klesala pozornost žáků, výuka přestávala být motivující.

Hodiny cizích jazyků byly vedeny důsledně v cílovém jazyce, učitelé podporovali rozvoj receptivních a řečových dovedností žáků. Struktura hodin byla dobře organizačně zvládnutá, hospitované hodiny se vyznačovaly pestrým a dynamickým střídáním činností a využíváním aktivizujících prvků. Gramatické a lexikální učivo bylo procvičováno spontánně při společné i samostatné práci žáků s texty i při nácviku komunikačních dovedností ve dvojicích. Žáci byli vedeni k osvojení pravidel učení se cizímu jazyku s důrazem na rozvoj lexikální stránky jazyka. Méně byl zaznamenán delší mluvený samostatný projev žáků.

Ve výuce matematiky byl největší prostor věnován procvičování získaných poznatků na konkrétních příkladech. Byla dodržována metodicky správná posloupnost zadávaných úloh od jednodušších ke složitějším. Vyučující podporovali samostatnost žáků při řešení úloh a ověřovali, zda žáci rozumí probíranému učivu. Z použitých metod převažovala frontální výuka s prvky interaktivity a využitím výsledků samostatné práce žáků, kterým

byla průběžně poskytována funkční zpětná vazba včetně ohodnocení těch, kteří úlohy splnili rychleji.

Frontální způsob výuky fyziky a chemie byl doplněn demonstračními pokusy a měřením, obsahoval příklady využití z přírody i každodenního života. Výklad byl dobře připravený a logicky strukturovaný. Prezentované zákonitosti byly využívány pro samostatnou práci žáků s následnou společnou kontrolou. Učitelé kladli důraz na vysokou úroveň odbornosti probírané látky, důsledně sledovali porozumění postupu výpočtu u jednotlivých žáků. Žáci si přiležitostně poskytovali vzájemnou podporu při výpočtech, cílené využití spolupráce žáků bylo využito výjimečně. V závěru hodin učitelé shrnuli probíranou látku a připomněli obsah zadání domácího úkolu, žákovské hodnocení a sebehodnocení chyběly. V hospitovaných hodinách biologie probíhaly různorodé činnosti žáků s převahou skupinové práce a práce s textem, byla podporována spolupráce a rozvoj čtenářské gramotnosti. Velká část výuky přírodovědných předmětů probíhala efektivně ve specializovaných učebnách, na teoretickou výuku navazují praktická cvičení v laboratořích.

Dobrou úroveň měly sledované vyučovací hodiny s výchovným zaměřením, které se vyznačovala efektivním organizačním práce žáků, potřebnou dynamikou, účelným střídáním činností, motivací, propojením teorie s praxí. Žáci dodržovali nastavená pravidla a respektovali pokyny vyučujícího. Souhrn fyzických činností podporoval rozvoj pohybových předpokladů jak v obratnosti, tak i postřehu. Vyrovnaně byly rozvíjeny produktivní i receptivní hudební dovednosti žáků, které uměřeně rozšiřovaly jejich znalosti z hudební teorie. Všichni žáci i vyučující ke zpěvu využívali doprovodu na hudební nástroje dobře zvoleného repertoáru. Žáci byli vedeni k dodržování zásad hlasové hygieny a kultivovanému pěveckému projevu. Zvolené metodické postupy a účinná motivace vedly k aktivnímu zapojení všech žáků.

Ve škole je nastaven jazykový systém podpory žáků cizinců. Výuka českého jazyka navíc žákům umožňuje se s češtinou setkávat v adekvátní možné míře a pomáhá jim tím i s adaptací na české školní prostředí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje úspěšnost žáků ve vzdělávání a jejich výsledky za jednotlivá klasifikaci období pravidelně vyhodnocuje na jednáních pedagogické rady a jednotlivých předmětových komisi. Se získanými informacemi dále pracuje, přijímá konkrétní návrhy ke zlepšení výsledků jednotlivých žáků a zpětně provádí hodnocení účinnosti přijatých opatření. Škola identifikuje žáky s rizikem školního neúspěchu a dle jejich zájmu realizuje konzultační činnost. Pro zájemce o studium ze základních škol organizuje přípravné kurzy k přijímacím zkouškám a vlastní žáky systematicky připravuje k přijímacím zkouškám na vysoké školy zejména v rámci seminářů, kdy si žáci prohlubují a rozšiřují dříve získané vědomosti a dovednosti.

Škola se aktivně zapojuje do společenského života města zejména při pořádání majálesu v Havířově. Účelně spolupracuje s rodičovskou veřejností, zřizovatelem, základními, středními a vysokými školami a dalšími partnery. Velmi úspěšný je pěvecký sbor. Důležito u součástí života školy je také její prezentace, a to na webových stránkách, ve školním časopise apod. Tyto aktivity napomáhají k naplňování vzdělávacích programů a udržení dobrého jména školy na veřejnosti. V rámci projektu probíhá i spolupráce s odborníky z praxe např. s instruktory na vodní turistiku v předmětu tělesná výchova. Spolupráce s vysokými školami nabízí žákům možnost seznámení se s moderním vybavením i výzkumy v oblasti přírodovědného vzdělávání. Škola využívá konzultací, besed, přednášek a exkurzí pro žáky,

oceňovaná je součinnost se základními školami při dlouhodobém procesu rozvoje talentovaných žáků gymnázia v oblasti matematiky a přírodních věd. Deset žáků školy se zapojilo do programu DoFE (Mezinárodní cena věody z Edinburghu). Škola spolupracuje se školami na Slovensku, v Rumunsku, Polsku a Španělsku formou výměnných pobytů a společných projektů.

Systém zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání žáků je založen zejména na uplatňování standardních evaluačních nástrojů s využitím různých forem písemného a ústního ověřování žákovských znalostí a dovedností. Ve vybraných vyučovacích předmětech škola zařazuje čtvrtletní písemné práce a provádí výběrové zjišťování výsledků vzdělávání. V uplynulém školním roce prospělo s vyznamenáním 54 % žáků, neprospívající žáci se ve škole téměř nevyskytují, což svědčí o účinné strategii předcházení školní neúspěšnosti a motivačním způsobu hodnocení. Při hodnocení chování jsou uplatňovány postupy založené na nastavených pravidlech školního rádu a nebylo zapotřebí přistupovat ke snížené známce z chování. Průměrný počet omluvených hodin na jednoho žáka je nízký, v uplynulém školním roce činil 60 hodin, což bylo ještě ovlivněno dozvívající covidovou situací. Pozitivním zjištěním je, že počet udělených pochval vysoko přesahuje počet uložených výchovných opatření. Škola oceňuje žáky převážně za reprezentaci, studijní výsledky a úspěšnou práci žáků na projektech a dalších aktivitách. Škola je celkově hodnocena v programu Excelence středních škol na předních místech v celostátním měřítku.

Škola dlouhodobě a systematicky sleduje a vyhodnocuje úspěšnost žáků u maturitní zkoušky. Stejně jako v předchozích letech i ve školním roce 2021/2022 uspělo u maturitní zkoušky (v rádrém a náhradním termínu) 100 % žáků. Výsledky žáků dlouhodobě korespondují s úspěšností žáků dané skupiny oborů, pořadí žáků mezi všemi maturanty jsou dlouhodobě nadprůměrné. Pokud došlo ke zcela ojedinělému neúspěchu u dílčí maturitní zkoušky z českého jazyka v ústní části zkoušky, pak tito žáci odmaturovali v náhradním termínu zcela bez obtíží. Z uplynulých tří let je patrné, že škola má dobré výsledky srovnatelné s průměrnou úspěšností gymnazií v ČR. Škola také sleduje uplatnění absolventů na trhu práce i jejich pokračování v dalších formách studia. Téměř 100 % absolventů školy pokračuje ve studiu na vysokých školách a zbývající na vyšších odborných školách.

Vytváření bezpečného prostředí a pozitivního sociálního klimatu patří k prioritám školy. Nezastupitelnou roli při jejich vytváření sehrává školní poradenské pracoviště, jehož činnost vychází z promyšleného plánování, kvalitně zpracovaných dokumentů, vzájemné spolupráce a průběžného sdílení informací. Organizačně se na činnosti pracoviště podílí plně kvalifikovaný výchovný poradce a dva metodici prevence (pro nižší a vyšší stupeň gymnaziálního vzdělávání). Žáci využívají poradenské služby školy s důvěrou již od svého nástupu do školy jak při zvládání adaptačních a vzdělávacích nároků, tak v celkovém osobnostním rozvoji. Příležitostí pro školu je řešení dočasného neúspěchu žáků ve vzdělávání a jeho vyrovnávání se s relativním neúspěchem. Jedná se o pedagogicko-psychologickou podporu žáka v případě, když se jejich očekávaný výsledek liší od reality. Včas jsou identifikovány a řešeny jejich individuální potřeby a varovné signály rozvoje rizikového chování včetně nesouladu v třídních kolektivech apod. Z dotazníků zadávaných inspekčním týmem učitelům a žákům však vyplynulo, že v případě názorových rozdílů mezi učiteli a žáky je spolupráce obtížnější. Žákovská samospráva, která by žákům nabídla příležitost aktivně se podílet na procesech rozhodování a tvorbě pravidel nad rámcem třídy, není ve škole ustanovena. Ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními jsou stanovena a realizována u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami podpůrná opatření. Jejich účinnost je pravidelně sledována a vyhodnocována.

Závěry

Vývoj školy

- Škola si udržuje vysokou kvalitu podmínek a výsledků vzdělávání žáků v oblasti jazykového a přírodovědného vzdělávání.
- Postupně ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 byly nově zavedeny mj. další volitelné semináře digitální technika a psychologie, které jsou realizovány.
- Byla posílená časová dotace výuky informatiky osmiletého gymnaziálního vzdělávání.

Silné stránky

- Žáci školy dosahují dlouhodobě výborných výsledků u maturitní zkoušky a v přijímacím řízení na vysoké školy.
- Systematicky je podporováno zapojení žáků v širokém spektru olympiád a soutěží, výsledky jednotlivců i třídních kolektivů jsou nadprůměrné.
- Škola má tradičně rozsáhlou a vysoce přínosnou spolupráci s mnoha partnery, zejména v oblastech souvisejících s realizací výuky, s vysokými školami i se školami v zahraničí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Metoda výkladu založená na pasivním přijímání poznatků neposkytovala žákům dostatečný prostor pro aktivní učení, chybělo vedení žáků k prezentaci či sebeprezentaci.
- Pedagogové málo zařazují diferenciaci učiva s cílem podpory méně úspěšných žáků a rozvoje schopností úspěšnějších a nadanějších.
- Ve většině hodin chybělo formativní hodnocení a v závěru sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.
- Spolupráce učitelů je méně orientovaná na proces vzdělávání ve vztahu využívání vzájemných hospitací k výměně zkušeností a zefektivnění poskytovaného vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Poskytnout možnost práce žákům podle jejich individuálních schopností.
- Zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků mimo jiné na problematiku hodnocení a sebehodnocení žáků a formativního hodnocení, zavést a aktivně využívat tyto postupy ve vyučovacích hodinách.
- Motivovat a vést učitele ke sdílení pedagogických zkušeností prostřednictvím vzájemných hospitací se zaměřením na hodnocení kvality vzdělávání žáků.
- Zadat hospitační činnost na oblast uplatnění aktivizačních metod a forem výuky a sledovat efektivitu ve vzdělávacím procesu.
- Nabídnout žákům podíl na vedení a chodu školy v rámci žákovské samosprávy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 10 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírájí

1. Koncepce rozvoje školy 2020 – 2025, nedatováno
2. Zápis z jednání školské rady, školní rok 2021/2022
3. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
4. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2021/2022 a 2022/2023
5. Plán kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023 (vzorek)
6. Školní vzdělávací programy, platné pro školní rok 2022/2023
7. Školní matrika 2022/2023 (vzorek)
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021
9. Školní řád platný ve školním roce 2022/2023
10. Rozvrhy vyučovacích hodin učitelů a tříd, školní rok 2022/2023
11. Třídní knihy školní rok 2022/2023 (vzorek)
12. Dokumentace k výchovnému poradenství a prevenci rizikových jevů platné pro školní rok 2022/2023 (vzorek)
13. Doklady o ukončování vzdělávání maturitní zkouškou, maturitní období 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022
14. Dokumentace k bezpečnosti a ochraně zdraví žáků, aktuální stav (vzorek)
15. Dokumentace k hodnocení finančních podmínek školy (kalendářní rok 2021), (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

PhDr. Ing. Ivana Teichmannová,
školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Ivana Teichmannová v. r.

Ing. Magda Dirgasová, školní inspektorka

Magda Dirgasová v. r.

Mgr. Sylva Kyselová, Ph.D., MBA,
školní inspektorka

Sylva Kyselová v. r.

Mgr. Irma Novotná, školní inspektorka

Irma Novotná v. r.

Ing. Hana Mařarová, školní inspektorka

Hana Mařarová v. r.

V Ostravě 25. 10. 2022

Datum a podpis školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PhDr. Petr Šimek
ředitel školy

Petr Šimek v. r.

V Havířově 27. 10. 2022